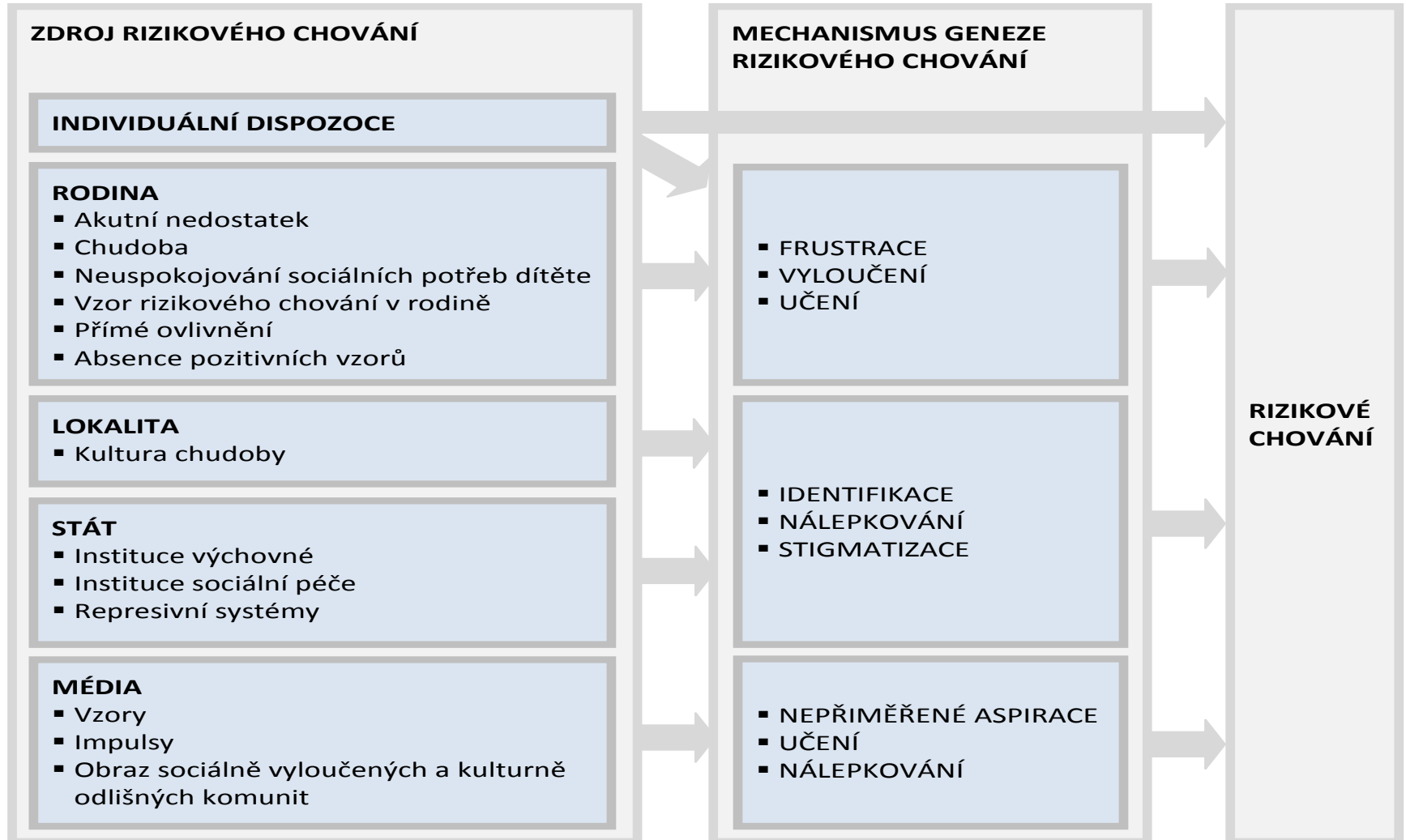

Etiologie poruchy chování

	Rizikové faktory	Protektivní faktory
Individuální	Komplikované těhotenství a porod, zdravotní, zejm. neurologické problémy (pre-, peri-, postnatální etiologie), raný depriváční syndrom, psychické trauma	Konstituční resilience <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozitivní temperament, ▪ odolný neurobiologický systém
	Raná poškození CNS, ADHD, neklid, impulzivita (neschopnost odložit uspokojení), poruchy koncentrace*, zvýšená pohotovost k agresi*, nedostatečná sebekontrola, zvýšená potřeba extrémních zážitků a rizika (adrenalinu)*, emoční labilita	Sociabilita <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečný attachment ▪ prosociální orientace, empatie a citlivost k druhým
	Mužské pohlaví	Ženské pohlaví
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rizikové chování, např. záškoláctví, agresivní chování (šikana, vandalismus, hooligans apod.), rasismus a xenofobie, užívání návykových látek, patologické hráčství a netolismus, závislost na sektách, sexuální rizikové chování, nebezpečné chování v dopravě, aj. ▪ Přestupky¹, případně provinění a trestné činy² v podobě krádeží, vloupání, vydírání, fyzického násilí vůči lidem a zvířatům ▪ Antisociální postoje ▪ Expozice mediálnímu násilí (televize, internet) 	Osobnostní charakteristiky <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozitivní sebepojetí ▪ sebekontrola ▪ hodnotový systém a úroveň morálky (interiorizace norem společnosti, morální usuzování, vědomí sankcí za porušení zákona, zdrženlivost) ▪ intolerantní postoj k delikvenci ▪ smysl pro humor, pozitivní orientace do budoucnosti
	Nízká úroveň kognitivních dispozic a potencialit k učení, specifická struktura rozumových schopností, jazyková bariéra, zralostní propast (fyzická vyspělost a sociální nezralost)	Kognitivní potencialita a dispozice Komunikační dovednosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvinutý jazykový kód
	Nízká afektivní a kognitivní empatie	Emoční stabilita a frustrační tolerance

Škola	Problematický vztah ke škole a nízká míra motivace, slabý školní výkon	Vnímání školy a vzdělání jako vysoké hodnoty, závazek ke škole
	Opakovaný prožitek selhání a neúspěchu. Syndrom naučené bezmocnosti Nepodporující učitel Vyčlenění z kolektivu spolužáků (outsider)	Prožitek úspěchu, uznání za účast v konvenčních aktivitách. Prožívání školy jako akceptující a smysluplné.
Vrstevníci	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Role odmítaného člena skupiny ▪ Oslabené sociální vazby ▪ Nevhodné trávení volného času, nestrukturovaný volný čas (nuda) ▪ Delikventní, antisociální vrstevníci (parta) ▪ Členství v gangu 	Přátelské vztahy s vrstevníky (zapojenými v konvenčních aktivitách)
Komunita	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Restriktivně a negativně formulované právní a normativní (i neformální) očekávání chování. Dezorganizace a chaotičnost sociální sítě ▪ Kriminalita, drogy v bezprostředním okolí ▪ Špatné životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Existence a dostupnost sociální opory ▪ Dovednost mobilizace zdrojů sociální sítě